

201701389

Zorginstituut Nederland

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ)
T.a.v. mevrouw
Postbus 291
3700 AG ZEIST

Zorginstituut Nederland
Zorg II
Complexe Ouderenzorg

Eekholt 4
1112 XH Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl

T +31 (0)20 797 85 55

~~Contactpersoon~~

2018017543

Datum 9 april 2018
Betreft **Definitief** advies als bedoeld in artikel 114 Zorgverzekeringswet

Zaaknummer
2017044963

Onze referentie
2018017543

Uw referentie
G47 201701389

Uw brief van
3 oktober 2017

Geachte mevrouw

Inleiding

U hebt op 3 oktober 2017 aan Zorginstituut Nederland (hierna: het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoeker en verweerder hebben een geschil over de verstrekking van een hulphond (in dit geval een ADL-hond).

In zijn voorlopig advies van 2 november 2017 was het Zorginstituut van mening dat nader moest worden onderzocht of verzoeker redelijkerwijs is aangewezen op een ADL-hond, bijvoorbeeld door een meer concrete rapportage naar aanleiding van het huisbezoek van 24 februari 2017.

Op 23 april 2018 heeft het Zorginstituut het hoorzittingsverslag en aanvullende stukken ontvangen.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoeker aanspraak heeft op een verstrekking of vergoeding op grond van de basisverzekering. Het advies van het Zorginstituut kan dus geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulantie.

Toepasselijke zorgverzekering

In dit geschil zijn de volgende bepalingen van de tussen partijen overeen gekomen zorgverzekering van belang.

- Artikel 34 omschrijft de aanspraak op hulpmiddelen met verwijzing naar het Besluit zorgverzekering (Bzv), de Regeling zorgverzekering (Rzv) en het Reglement Hulpmiddelen, behorende bij de zorgverzekering;
- Het Reglement Hulpmiddelen stelt nadere voorwaarden aan het verkrijgen

- van hulpmiddelen;
- ADL-honden vallen onder artikel 2.12 van de Rzv.

Zorginstituut Nederland
Zorg II
Complexe Ouderenzorg

Dit komt overeen met hetgeen daarover bij of krachtens de Zvw is bepaald.

Datum
9 april 2018

Onze referentie
2018017543

Medische beoordeling

Voor een medische beoordeling van het geschil heeft de medisch adviseur van het Zorginstituut kennisgenomen van de aanvullende stukken. De medisch adviseur deelt het volgende mee.

Aanvullende stukken

Bij de aanvullende stukken is het verslag van het huisbezoek van 24 februari 2017 gevoegd. Ten tijde van dit huisbezoek had verzoeker geen professionele zorgondersteuning. Wel verleende een professionele zorgorganisatie, die voorhanden is in het gebouw waar verzoeker woont, af en toe hand- en spandiensten. Ook waren/zijn er mantelzorgtaken die door de echtgenote van verzoeker werden/worden gedaan.

Bij de aanvullende stukken is verder onder meer een brief aanwezig van de ergotherapeut (12 januari 2018) en een brief van de verpleegkundige van de thuiszorgorganisatie (26 januari 2018).

Uit deze informatie blijkt dat verzoeker inmiddels, sinds juli 2017, een indicatie heeft voor persoonlijke verzorging gedurende 225 minuten (3,75 uur) per week en voor verpleging gedurende 30 minuten per week.

Bij de stukken zit een document 'Zorgplanning' (3 juli 2017). Volgens dit document zijn er acht zorgvragen/zorgproblemen met bijbehorende omschreven oplossingen. Enkele daarvan hebben (mogelijk) betrekking op zorg die (ook) door een ADL-hond kan worden gedaan.

De ergotherapeut beschrijft in haar brief van 12 januari 2018 het dagprogramma van verzoeker en de zorgondersteuning die hij van zowel de professionele zorgondersteuning als de mantelzorger ontvangt. Daarbij geeft zij concreet aan welke bijdrage aan de mobiliteit kan worden gegeven door de ADL-hond (onder meer hulp bij transfers, waaronder 's nachts draaien in bed, wat op dit moment door de mantelzorger gedaan wordt, en hulp buitenshuis) en welke bijdrage de ADL-hond kan leveren aan de dagelijkse levensverrichtingen. Volgens deze brief zal bij inschakeling van de ADL-hond thuiszorg niet meer nodig zijn en zal de ADL-hond ook de taken van de mantelzorger overnemen die direct gerelateerd zijn aan de functiebeperkingen van verzoeker.

Afwijzing verweerder

In de brief van 21 februari 2018 geeft verweerder aan de zorgplanning te hebben voorgelegd aan de zorginhoudelijk adviseur hulpmiddelen. Het beroep op zorgondersteuning zal volgens verweerder niet substantieel verminderen met de inzet van de hulphond. Ook zijn er volgens verweerder geen aanwijzingen dat de inzet van de hulphond een substantiële bijdrage levert aan de mobiliteit.

Beoordeling en conclusie

In deze brief wordt een aantal interventies uit de zorgplanning genoemd. Deze betreffen echter alleen de bij zorgvraag/zorgprobleem nr 8, 'zelfzorgprobleem', genoemde interventies, en niet de andere zorgvragen/zorgproblemen, waarvan enkele hier wel van toepassing zijn. Verweerder heeft blijkens de brief van 21

februari 2018 niet de informatie van de ergotherapeut in de beoordeling meegenomen. Voorts gaat verweerder in zijn afwijzing niet in op de zorg die door de mantelzorger wordt gegeven.

Uit de aanvullende informatie en gekeken naar alle zorgvragen gezamenlijk lijkt de ADL-hond een substantiële bijdrage te kunnen leveren aan de zorg die nu door professionele thuiszorg en de mantelzorger gegeven wordt. Voor zover op grond van de voorliggende gegevens kan worden beoordeeld zijn er ook geen adequate voorliggende voorzieningen.

Zorginstituut Nederland
Zorg II
Complexe Ouderenzorg

Datum
9 april 2018

Onze referentie
2018017543

Advies Zorginstituut

Het Zorginstituut heeft kennisgenomen van de stukken. Het Zorginstituut is op basis van de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering en gelet op het advies van de medisch adviseur, van mening dat verzoeker aanspraak heeft op een ADL-hond.

Hoogachtend,

201701389 - 6 NOV. 2017
Zorginstituut Nederland

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Aan de Geschillencommissie van
Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ)
T.a.v. mevrouw
Postbus 291
3700 AG ZEIST

Zorginstituut Nederland
Zorg II
Complexe Ouderenzorg

Eekholt 4
1112 XH Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl

T +31 (0)20 797 85 55

Contactpersoon

2017048706

Datum 2 november 2017
Betreft Advies als bedoeld in artikel 114 Zorgverzekeringswet

Zaaknummer
2017044963

Onze referentie
2017048706

Uw referentie
G47 201701389

Uw brief van
3 oktober 2017

Geachte voorzitter, commissie,

Inleiding

U hebt op 3 oktober 2017 aan Zorginstituut Nederland (hierna: het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoeker en verweerder hebben een geschil over de verstrekking van een hulphond (in dit geval een ADL-hond). Bij uw adviesaanvraag hebt u ons ook een kopie van het dossier gestuurd, maar een verslag van de hoorzitting ontbreekt nog. Het Zorginstituut brengt daarom een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoeker aanspraak heeft op een verstrekking of vergoeding op grond van de basisverzekering. Het advies van het Zorginstituut kan dus geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Toepasselijke zorgverzekering

In dit geschil zijn de volgende bepalingen van de tussen partijen overeen gekomen zorgverzekering van belang.

- Artikel 34 omschrijft de aanspraak op hulpmiddelen met verwijzing naar het Besluit zorgverzekering (Bzv), de Regeling zorgverzekering (Rzv) en het Reglement Hulpmiddelen, behorende bij de zorgverzekering;
- Het Reglement Hulpmiddelen stelt nadere voorwaarden aan het verkrijgen van hulpmiddelen;
- ADL-honden vallen onder artikel 2.12, eerste lid, onderdeel b, sub 2, van de Rzv, *'uitwendige hulpmiddelen gerelateerd aan stoornissen in het bewegingssysteem'*; *'Hulpmiddelen ter compensatie van beperkingen bij het gebruiken van hand en arm'*.

Dit komt overeen met hetgeen daarover bij of krachtens de Zvw is bepaald.

Zorginstituut Nederland
Zorg II
Complexe Ouderenzorg

Medische beoordeling

Voor een medische beoordeling van het geschil heeft de medisch adviseur van het Zorginstituut kennisgenomen van de stukken. Op basis van dat dossier deelt de medisch adviseur het volgende mee.

Datum
2 november 2017

Onze referentie
2017048706

Wanneer is sprake van een indicatie?

Van een indicatie voor een ADL-hond (hulphond) ten laste van de basisverzekering is sprake als inzet van de ADL-hond een substantiële bijdrage levert aan de mobiliteit en de algemene of huishoudelijke dagelijkse levensverrichtingen van een verzekerde, dusdanig dat hierdoor het beroep op zorgondersteuning (professionele zorg en/of mantelzorg) vermindert. Het gaat hierbij om een substantiële afname van professionele zorg en/of van mantelzorg.

Situatie verzoeker

Volgens de aanvraag van 21 juni 2016 is verzoeker rolstoel gebonden. De ergotherapeut geeft aan dat verzoeker hulp nodig heeft bij het pakken van spullen uit kastjes en lades, bij het oprapen van spullen op de grond en het openen van deuren. Daarnaast geeft ergotherapeut aan dat verzoeker comfort nodig heeft bij (start) paniekaanvallen. Verzoeker zelf geeft in het aanvraagformulier aan dat de hond kan helpen met voorwerpen dragen (telefoon, sleutelbos, portemonnee, kastje van de neurostimulator), hulp kan bieden bij het opstaan door de rolstoel naar het bed toe te trekken, lichtknoppen bedienen en hulp bij uittrekken kleding en schoenen.

De ergotherapeut geeft verder aan dat verzoeker 5 uur per week verzorging en 10 uur per week mantelzorg krijgt, waarbij vermeld wordt dat de echtgenote mantelzorger is. Bij 'inschatting taken toekomstige ADL-hond' geeft de ergotherapeut aan dat taken die de partner doet en die de ADL-hond kan overnemen betreffen: hulp bij schoenen, sokken, onderbroek, broek (zes maal per dag zes minuten), spullen oprapen of uit la/kastje pakken (zes maal per dag zes minuten), deuren openen en sluiten (15 maal per dag, vijf minuten), comfort bij paniek (onbekend aantal keer per dag, 2 tot 50 minuten).

In de brief van 6 december 2016 noemt verzoeker, naast problemen met sokken en schoenen aan/uit trekken en uit bed komen, waarbij zijn vrouw hem helpt, dat hij hulp nodig heeft van zijn vrouw bij kleden en wassen. Verder geeft verzoeker aan zich buiten veiliger in het verkeer te voelen met een ADL-hond, omdat hij door nekproblemen niet kan omkijken.

Volgens een op 7 augustus 2017 verzonden e-mail van gemachtigde van verzoeker kan de ADL-hond comfort bieden bij paniekaanvallen 's nachts, helpen bij tijdig waken gedurende de nacht en helpen bij het omdraaien van verzoeker. Verder wordt in deze e-mail aangegeven dat verzoeker vanaf 2017 3,75 uur professionele hulp ontvangt voor uiterlijke verzorging. Wat deze hulp precies inhoudt en of deze hulp zou kunnen verminderen door inzet van een ADL-hond wordt uit de voorliggende gegevens niet duidelijk.

Beoordeling

Zaken als hulp bij paniekaanvallen, verbeteren van nachtrust, verhogen van het gevoel van veiligheid en gemakkelijker naar buiten komen, zijn taken die niet specifiek zijn voor een ADL-hond zoals deze bedoeld is in de regelgeving.

Hulp bij lichamelijke functiebeperkingen zoals genoemd in de aanvraag en in het aanvullend schrijven van verzoeker, en ook hulp bij het omdraaien in bed, zijn taken die hier wel onder kunnen vallen. Als geen alternatieven/alternatieve hulpmiddelen zijn en als inzet van een ADL-hond een substantiële bijdrage zou leveren waardoor het beroep op zorgondersteuning vermindert, kan een indicatie bestaan voor een ADL-hond.

Zorginstituut Nederland
Zorg II
Complexe Ouderenzorg

Datum
2 november 2017

Onze referentie
2017048706

Verweerder geeft in zijn brief van 29 september 2017 aan dat de mantelzorgactiviteiten veel uitstelbare activiteiten zijn, zoals oprapen van spullen, of activiteiten die voorkómen kunnen worden, zoals het aangeven van de telefoon (dit zou niet nodig zijn als de telefoon bij verzoeker in de rolstoel blijft). Verweerder concludeert dat de partner van verzoeker bij aanwezigheid van een ADL-hond mogelijk minder activiteiten zal hoeven uitvoeren, maar vindt deze niet significant.

Volgens deze brief is door de medisch adviseur van verweerder op 24 februari 2017 een huisbezoek verricht. Een rapportage hiervan zou als bijlage bij deze brief verzonden zijn. De betreffende bijlage betreft echter een uitleg over de zorgverzekeringswettelijke aanspraak en de, ook in de brief van verweerder opgenomen, afweging van verweerder.

Uit de voorliggende informatie is op te maken dat verzoeker, naast hulp bij inderdaad uitstelbare of te voorkómen taken, zoals het aangeven en oprapen van spullen, ook hulp (nodig) heeft c.q. ontvangt bij ADL zoals kleden en draaien in bed. Uit de voorliggende informatie blijkt niet dat verweerder op deze aspecten is ingegaan. Een concreet verslag van het huisbezoek, waar mogelijk uit zou blijken dat dit wel in de afweging van verweerder is meegenomen, ontbreekt bij de voorliggende stukken.

Zo is het gezien het feit dat verzoeker hulp nodig heeft bij transfers, en gezien het feit dat volgens de aanvraag sprake is van een frequentie van zes keer per dag 'hulp bij broek en ondergoed', bijvoorbeeld ook niet uitgesloten dat sprake is van hulp bij toiletbezoek. Daarnaast zou draaien in bed als beoogde taak van de ADL-hond ingezet kunnen worden. Verder is niet duidelijk wat de, per 2017 ontvangen professionele hulp van 3,75 uur per week inhoudt en wat eventuele inzet van de ADL-hond hierin zou betekenen.

Conclusie

Een en ander dient te worden opgehelderd c.q. zou nader moeten worden onderzocht, bijvoorbeeld door een meer concrete rapportage naar aanleiding van het huisbezoek van 24 februari 2017.

Juridische beoordeling

De vraag die beantwoord moet worden is of verzoeker in dit geval aanspraak heeft op een ADL-hond.

Zorgverzekering

In artikel 34 van de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is bepaald dat een verzekerde aanspraak heeft op hulpmiddelen zoals genoemd in het Bzv en de Rzv.

De aanspraak op een ADL-hond valt onder artikel 2.12, eerste lid, onderdeel b Rzv: *Uitwendige hulpmiddelen gerelateerd aan stoornissen in het bewegings-systeem; hulpmiddelen ter compensatie van beperkingen bij het gebruiken van hand en arm.*

Zorginstituut Nederland
Zorg II
Complexe Ouderenzorg

Datum
2 november 2017

Onze referentie
2017048706

Artikel 2.1, derde lid, Bzv bepaalt dat een verzekerde slechts recht heeft op een bepaalde vorm van zorg of een bepaalde andere dienst, voor zover hij daarop naar inhoud en omvang redelijkerwijs is aangewezen.

Volgens het Reglement Hulpmiddelen, behorende bij de tussen partijen overeen gekomen zorgverzekering, bestaat er in beginsel aanspraak op een ADL-hond, als de inzet van de ADL-hond een substantiële bijdrage levert aan de mobiliteit en de algemene of huishoudelijke dagelijkse levensverrichtingen van de verzekerde, dusdanig dat de zelfstandigheid wordt vergroot en het beroep op zorgondersteuning vermindert.

Dit strookt met de toepasselijke regelgeving.

Nader onderzoek

Gelet op het advies van de medisch adviseur en gelet op de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering, is het Zorginstituut van mening dat, met inachtneming van de opmerkingen van zijn medisch adviseur, nader moet worden onderzocht of verzoeker redelijkerwijs is aangewezen op een ADL-hond.

Advies van Zorginstituut Nederland

Gelet op al het voorgaande raadt het Zorginstituut u aan om verweerder nader onderzoek te laten verrichten met inachtneming van het bovenstaande.

Hoogachtend,